

Na Předním východě asi 10.000 let př. Kt. lidé ochočili dobytek a začali pěstovat plodiny. Vynalezli výrobu keramiky, tkání, broušení kamenných seker. Kvůli pěstování se usadili a začali žít v domech ve vesnicích, někdy až skoro městech.

Odtud šli zemědělci do středy Evropy a přenesli tam své vynálezy. Také se plavili ve člunech podél pobřeží a rozšířili své objevy do Itálie, Francie, Španělska, Británie. Tam se lovcům žilo dobře a nepotřebovali přebrat nové způsoby. Vzáli si jenom to, co se jim hodilo, a se zemědělnictvím začali až mnohem později.

Do ČR přišli zemědělci asi 5500 př. Kt. Stavěli „dlouhé domy“ z kálů, proutí a hlíny. Domů bylo ve vesnici jen pět a v jednom žilo víc lidí. Lidé měli hodně práce, pole obdělávali ručně a když třeba chtěli sekyrku, museli ji strašně hodně brousit z kamene. Pěstovali obilí, luštěniny a len, chovali krávy, ovce a kozy. Ze lnu a vlny vyráběli oblečení. Modelovali z hlíny nádoby a vypalovali je v ohni. Dělali placky, kaše, polévky a jako jejich předchůdci pekli maso, lovili, sbírali ovoce a byliny. Používali kamenné nožičky a stpy.

Jejich náboženství asi souviselo s plodností a úrodou, zobrazovali ženy jako figurky nebo na nádobách. Obří dlouhé domy byly asi shromaždiště a svatyně. Později měli rondely, kulatá shromaždiště ohraničená příkopy. Věřili v posmrtný život, dávali mrtvým do hrobů dary, pohřbívali je ve skrčené poloze, později spalovali. Ve společnosti byli všichni přibližně stejně bohatí a důležití.

Lidé měli různé zvyklosti, třeba zdobené keramiky. Časem se zvyklosti měnily (někdy i lidé), tomu říkáme, že se střídaly kultury.

První kultura zemědělců u nás zdobila nádoby čárkami. Tahle kultura byla rozšířená i jinde v Evropě, některé symboly na nádobách jsou stejné jako na Předním východě, asi je k nám přinesli.

Kolem roku 5000 př. Kt. se zhoršilo počasí a lidé upravili tvar svých domů proti studenému větru. Asi byla neúroda a nepokoje, někde se hromadně vraždilo, u nás se objevily vesnice na kopcích (bezpečnější a s rozhledem). Místo čar vznikly nové druhy zdobení, u nás začali používat vyřezávání jako vyřezávání. Vynalezli vřtačí do kamene (sekeromlaty, mramorové náramky). Mrtvé začali spalovat a ukládat na pohřebiště, snad se je snažili vykázat pryč. Někdy se pohřbívalo do opuštěných dlouhých domů (mrtvý člověk do mrtvého domu) a z toho nejspíše vznikly dlouhé mohyly.

Z Moravy k nám pronikla třetí kultura - s malovanými nádobami. Na Moravě měli bohaté umění, hlíněné figurky a modely, stavěli rondely. V Čechách se také začali stavět rondely, občas se objevila malovaná nádoba. Nakonec k nám kolem roku 4000 př. Kt. přišli i ti moravští lidé.

Lidé z různých zemí se setkávali a vyměňovali si věci a nápady. K nám se dostaly mořské mušle, pazourky a asi sůl. My jsme zas dávali ostatním mramorové náramky a kámen na výrobu seker.

Kde jsme byli:

JISTEBSKO

lomý na
sekyrový
kámen

● starší neolit
● mladší neolit

LOREŽ

výroba čepelí
12 pakousku

BŘEZNO

vesnice

RUBÍN

osada
na kopci

NYMBURK

osada

BYLANY - MÍSKOVICE

osady +
hřbitov
a
rondel

LODĚNICE

domy, dílna
a hrob

PRAHA

PODOLSKÁ TRŮJA

osada na kopci

LÍBEK

sekyrka

osada a rondel

KOLÍNSKO

os. výroba

náramků,

šedra, rondel

KŘEČ domy a

rondely

BÍLÝ KÁMEN

lom

na

mramor

Morava

Co jsme si zkusili:

Vypěstoval jsem
ječmen, drouvenku
len, hrášek, a
cibulku. Obilí jsem
zhlidil dřevěnou rýpou.
Len jsem dotěl mlsnou krmnou a
mlet v mlýněku.
Upěl jsem plachy a
uvařil kaši. A
chutnalo to
moc dobrě.

Z ovčí vlny a
nu jsme usou-
ali šňůrky.
Obatvili jsme vlnu,
utkali látku a
usili panence šaty.
Len jsme sami
vypěstovali.

Udělali jsme z hlíny předměty,
zobili jsme je jako v neolitu
a vpařili jsme je v ohništi.
Z misek jsme jedli lžičí kaši.

Ušili jsme košíček z
líní a líní.

Vyprobili jsme model dlouhého domu.

Na nalezišti u Sádky jsme
si nabrali mramor a
brousili jsme ho ve vodě
o pískovec, aby vznikly kotáčky. Ze škeblí
jsme také vybrousili kotáčky.

Dřáčkovi jsme z proutí
upletli košík a utkali
deku.

Co jsme viděli a četli:

Dobrodružství prvních zemědělců v Čechách - tlupy Havraní a další.

Pokračování Osady Havraní vypráví o Minehavě z tlupy Medvědí, na kterou přijde mot a Minehava musí spolu s ostatními utéci z vesnice a před tlupou Bobří.

Na webu Virtuální archeologie jsem čela články "Jak se šenkval..." (Jak se šenkval jedlo, oblekalo, žilo...).

Koukali jsme na film o tom, jak se skupina Čechů snaží napodobit plavbu prvních zemědělců v monoxylu podél pobřeží středomořího moře - Expedice monoxylon II.

Cesta do minulosti - vyprávění malého kluka o jeho prarýjím dni.

Viděli jsme díl ze seriálu Dějiny udatného českého národa, který byl o prvních zemědělci.

Byli jsme v archeo skanzenu v Břevně a zkusili jsme si tam různé věci já jsem málem provrhl šůlku.

Archeologické 3D virtuální muzeum: Prohlédli jsme si 3D modely nalezených nádob. Viděli jsme videa Broušení kamenných seker, Vypalování keramiky, a podobně.

Co se delo jihde ve svete:

